ASOS JOURNAL

The Journal of Academic Social Science

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 105, Haziran 2020, s. 16-31

ISSN: 2148-2489 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.43193>

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date
27.04.2020

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date
29.06.2020

Doç. Dr. Mikail TEL

Fırat Üniversitesi
mikailtel@gmail.com

Doç. Dr. Çetin TAN

Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor
cettan889@hotmail.com

Arş. Gör. İsa ÇİFTÇİ

iciftci@firat.edu.tr

ÇOCUK HİKÂYE KİTAPLARINDA BOŞ ZAMAN VE OYUN TEMASININ İNCELENMESİ

Öz

Günümüzde boş zaman etkinliklerine katılma isteği ve önemi her geçen gün artmaktadır. Günümüzde boş zamanı değerlendirme bir yaşam biçimi haline almıştır. Bu sebeple; boş zaman faaliyetlerinin artması ve bu zamanın değerlendirme çeşitliliğinin genişlemesi ile birlikte genç nesile bu alışkanlığın kazandırılması önem arz etmektedir. Boş zaman etkinlikleri psikolojik, sosyal ve fiziksel olarak bireye destek sağlamaktadır. Boş zamanı değerlendirme etkinliklerinin küçük yaşlardan itibaren başlaması bu alışkanlığın devam ettirilmesinin önemli olduğu belirtilmektedir. Bu çalışma çocuk hikâye kitaplarında boş zaman ve oyun temalarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada, Elazığ ilinde halk kütüphanesinde ve bazı ilköğretim okullarında ki kitaplıklarda bulunan çocuk hikâye kitapları taranmıştır. Araştırmanın evreni, ilköğretim çocukları için yazılan çocuk kitaplarıdır. Örneklemine ise bu eserler arasından seçilen toplam 100 kitap oluşturmaktadır. Araştırmada belgesel tarama yöntemi kullanılmıştır. Belgesel tarama şu aşamalardan oluşmakta: istenen amaca yönelik olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme işlemlerini kapsamaktadır.

İncelenen eserlerde boş zaman teması olarak en yüksek oranlarda kitap okumak, hayvan sevgisi, doğa yürüyüşü-gezi, ava gitmek, tabiat sevgisi- tabiatta gezmek, yardımlaşma ve sosyal ilişkiler, arkadaşlık ilişkileri, müzik aleti çalma ve şarkı söyleme, resim yapmak gibi etkinliklere yer verildiği tespit edilmiştir. İncelenen eserlerde oyun teması olarak ta saklambaç, oyuncaklarla oynama, salıncak, hayvanlarla oyun oynamak, parkta oyun oynamak, futbol, seksek oynamak, evcilik, bilgisayar oyunu oynama, beş taş oyunu, kör ebe oyunlarına yer verildiği tespit edilmiştir. Çocuklar için hazırlanan kitaplarda boş zaman aktivitesi olarak ele alınan aktivitelerde çeşitlilik fazla görülse de, çocuk oyunlarına düşük oranlarda yer verildiği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Çocuk Hikâye Kitapları, Boş Zaman ve Hikâye Kitabı, Boş Zaman ve Oyun

REVIEW OF “LEISURE TIME AND PLAY” THEMES IN CHILDREN’S STORYBOOKS

Abstract

The desire and importance to join in leisure time activities increase day by day. Today, leisure time has become a way of life. Therefore; with the increase of leisure activities and the widening of the diversity of these activities, it becomes important to gain this habit to the younger generation. Leisure time activities help people in terms of psychologically, socially and physically. It is stated that the start of leisure time activities from an early age is important in maintaining this habit. This study was carried out to identify “leisure time and play” themes in children's story books. In the study, children's story books in the Public Library of Elazığ province and in the libraries of some primary schools were scanned. The universe of the research is children's books written for primary school children. The sample of the research consists of 100 books selected from these works. The documentary scanning method was used in the research. Documentary scanning consists of the following stages: it consists of the processes of finding resources for the intended purpose, reading them, taking notes and evaluating them. In the studied works, activities such as reading, love of animals, trekking/sightseeing, go hunting, love of nature/ traveling in nature, solidarity and social relations, friendship relations, playing musical instruments and singing and painting have been identified at the highest rates as the leisure time theme. It has been determined that hide and seek, playing with toys, swinging, playing games with animals, playing in the park, playing football, playing hopscotch, playing house, playing computer games, playing jacks, playing blind man’s bluff in the studied works for the play theme. Although there is a large variety of activities that are considered as leisure time activities in the books prepared for children, it is determined that children's games are included in low rates.

Keywords: Children's Storybooks, Leisure Time and Storybook, Leisure Time and Play

GİRİŞ

Eğitim, sosyal kalkınma ve ilerlemenin en temel yapı taşlarından biridir. Eğitimde amaç, çocuğun bedenini, zihnini, duygularını eğitmektir. Eğitimin bireyin bedenini ve zihnini geliştirmenin yanı sıra sosyal hayatta uyumlu, toplum tarafından kabul gören “iyi” ölçütlerine uygun insan yetiştirme görevi vardır. Yüzyıllar boyunca okulların amacı dürüstlük, sadakat ve paylaşma gibi değerleri benimseterek iyi insan yetiştirmek olmuştur (Dirican ve Dağlıoğlu, 2014).

Çocuk kitapları eğitimin vazgeçilmez unsurları arasında sayılmaktadır (Sever, 2002). Eğitimin bir parçası olarak kitaplar çocuklar için vazgeçilmez yol göstericilerdir. Duygu, düşünce ve davranışlarıyla kendine özgü bir varlık olan çocuk, kitaplarla ne kadar erken tanışırsa yetişkin dünyasına uyumu o kadar kolay olacaktır. Kitaplar çocukların düşünme ve konuşma becerilerinin gelişmesine de katkı sağlar ve okumayı heveslendirir (Beyazova, 2006; Karatay, 2011).

Çocuk kitapları, çocukların bilişsel, sosyal, dil gelişimi, kişilik gelişimi gibi birçok alanda gelişmesini sağlayan en önemli eğitim araçlarından biridir (Bulut ve Kuşdemir, 2013). Kuran’ a (2011) göre çocuk hikâye kitapları içeriğiyle, kurmaca yapısıyla, diliyle çocukların estetik zevk ve beğenilerine hitap etmektedir. Kitaplar, her şeyden önce eğlendirmek, sanat eserinden zevk almasını sağlamak gibi amaçları vardır. Çocuk, kitaplar ve kitaplarda bulunan kahramanlar aracılığı ile yaşamı ve insan gerçekliğini tanımaya başlar. Kahramanın niteliği çocuğun yeni yaşantılar kazanmasını sağlar (Zivtci, 2006).

Çocuk hikâye kitaplarının çocuğa sağladığı faydalar şunlardır (Bulut ve Kuşdemir, 2013).

- Çocuklara, kitap okurken eğlenme ve zevk alma fırsatı sağlar.
- Çocukların iç dünyalarını zenginleştirir.
- Çocukların okudukları kitap ile kendi yaşantıları arasında güçlü bir bağ kurmasını sağlar.
- Yeni ve farklı yaşam deneyimleri ile karşılaşma fırsatı verir.
- Çocuklarda okuma-yazma farkındalığını geliştirir.
- Okuma ve yazma etkinliklerine kaynak oluşturup okuduğunu anlayabilme ve dilin düzgün kullanımını sağlar.

Çocukların birçok alanda gelişimlerine katkıda bulunan kitaplarda içerikle ilgili unsurlar da önemlidir. Bunlar, “kitabın türü, işlenen konu ve tema, karakterler, dil ve üslup, plan” olarak sıralanabilir (Demircan, 2006; Gönen ve Diğerleri: 2011).

Çocukların hayatında büyük bir yere sahip olan kitaplara, gereken titizliğin gösterilmesi gerekmektedir. Bu nedenle çocuk hikâye kitaplarını yazacak kişilerin, her yönden çocuğun gelişim özelliklerini bilmesi, çocuk ruhunu iyi tanıması, onların nelerden hoşlanacaklarını iyi kestirmesi, vermek istediği mesajları sade, akıcı bir dil kullanarak vermesi, olayları kendi içerisinde doğal bir anlatış biçimiyle anlatması önemlidir (Ataseven ve İnandı, 2000; Tekin, 2005; Dağlıoğlu ve Çakmak, 2009).

Boş zaman

Boş zaman değerlendirme etkinlikleri ve alışkanlığı önemlidir. Günümüzde boş zaman etkinliklerine katılma isteği ve önemi her geçen gün arttırmaktadır. Günümüzde boş zamanı

değerlendirme bir yaşam biçimi halini almıştır. Bu sebeple; boş zaman faaliyetlerinin artması ve bu zamanın değerlendirme çeşitliliğinin genişlemesi ile birlikte genç nesile bu alışkanlığın kazandırılması önem arz etmektedir. Boş zaman değerlendirme etkinlikleri kişide fiziksel gelişme ve iyileşme, psikolojik rahatlama ve stres atma, duygusal etkileşim ve iletişim aracı olarak kendini göstermiştir. Boş zaman günümüzde evrensel bir insan hakkı olarak görülmektedir (Karaküçük, 1999). Boş zaman etkinlikleri kişilerde; fiziksel sağlık, ruh sağlığı, sosyalleşme, kişisel beceri ve yeteneği geliştirme, yaratıcı gücü geliştirme, çalışma başarısını ve verimini artırma, insanı mutlu etme, ekonomik hareketlilik, toplumsal dayanışma ve bütünleşmeyi sağlama, demokratik ve eşit bir toplum oluşturma gibi yetileri geliştirir (Karaküçük, 1999). Günümüzde boş zaman etkinliklerinin görünümü aynı olmakla beraber bu aktivitelere yeni etkinlikler eklenmektedir (Yaylı ve Ark, 2014). Boş zaman etkinlikleri psikolojik, sosyal ve fiziksel olarak bireye destek sağlamaktadır. Boş zamanı değerlendirme etkinliklerinin küçük yaşlardan itibaren başlaması bu alışkanlığın devam ettirilmesinde önemli olduğu belirtilmektedir (Karaküçük, 1999; Tel, 2007).

Oyun

Oyun, çocuğun eğitiminde ve kişilik gelişiminde çok önemli bir yer almaktadır. Oyun, insanların günlük uğraşlarının dışında kalan zamanda, belirli bir amaca yönelik olarak (eğlence, eğitim, sağlık vb.) fiziksel ve zihinsel yeteneklerle, belirli bir yer ve zaman içerisinde, kendine özgü kurallarla yapılan, gönüllü katılım yoluyla grup oluşturan, sosyal uyum ve duygusal olgunluğu geliştiren, yetenek, zekâ, dikkat, beceri ve rastlantıya dayanan, katılanları ve çoğunlukla izleyicileri de etkisi altında tutan, gerilim duygusunun eşlik ettiği, sonuçta maddi çıkar sağlamayan, zevk veren etkinlikler olarak tanımlanmaktadır (Hazar, 1996).

Yetişkinlerin çocuğu tanıması için en sağlıklı ve doğal bir yol olan oyun, çocukluk dönemlerinde önemli bir yer tutar. Çocuğun olduğu her yerde mutlaka oyun vardır. Evrendeki bütün çocuklar oyun oynar. Çocuklar yetişkinlerden farklı olarak sürekli büyür, gelişir ve değişirler (Ulutaş, 2011). Çocukların dünyaya, olaylara, insanlara bakışları ve kim oldukları oyunla ortaya çıkmaktadır (Sevinç, 2004). Çocuğun eğitiminde ve kişilik gelişiminde oyun önemli bir yer tutmaktadır. Çocuklar oyunla büyür. Çocuk için çok ciddi bir uğraştır. Oyun günümüzde psikologlar tarafından bir terapi aracı olarak kullanılmaktadır (MEB, 2007b; MEB, 2007c). Oyun aynı zamanda bir eğlence, gelişim ve eğitim kaynağıdır. Çocuk, oyun yoluyla sevinç, nefret, sevgi, saygı ve saldırganlık gibi duygularını dışa vurabilmektedir. Aynı zamanda oyun, çocuğun çevresi ile ilişki kurmasına, duygu ve düşüncelerini yansıtmaya yardımcı olabilmektedir (Ulutaş, 2011). Oyun çocuğun psiko-motor gelişimini, sosyal-duygusal gelişimini, dil gelişimini, bilişsel gelişimini ve öz bakım becerilerinin gelişimini etkiler (MEB, 2007b; MEB, 2007c). Oyun oynayan çocuklar, oynamayan çocuklardan daha sağlıklıdır ve daha çabuk gelişir.

Oyun; çocukluk döneminin temel amacı öğrenme, yaratma, tecrübe kazanma, iletişim kurma ve yetişkinliğe hazırlanma aracı, duyguları ifade etme yolu, sıkıntılardan kurtuluş, özgürce yapılan, haz veren, mutluluk kaynağı olan, çocuğu geliştiren ve eğlendiren, çocuğun tüm gelişim alanlarını destekleyen etkinliklerin tümü olarak özetlenebilir (Poyraz, 1999). Oyun, çocuğun zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal gelişimini büyük ölçüde etkiler (Yavuzer, 1998).

Bu bilgilerden yola çıkarak eğitimin vazgeçilmez unsuru olan bu kitaplar oyun ve boş zaman değerlendirme alışkanlığı edinmede ve eğitiminde kuşkusuz önemli bir yere sahiptir. Çocuğun hikâye kitaplarında geçen karakterleri, onların güzel davranışlarını örnek alarak kendi hayatına

taşıma imkânına sahiptir. Kitaplar sayesinde çocuklar, karakterlerin davranışlarını ve yaptıklarını kendine örnek alarak bir takım alışkanlıkları kolaylıkla benimseyebilir (Uzmen ve Mağden, 2002).

Çocuklar için hazırlanan hikâye kitaplarının içeriğine yönelik yapılan çalışmalar oldukça kısıtlıdır. Çocuklara boş zaman değerlendirme aktivite ve oyun kültürü aşılamak önemlidir. Boş zaman aktiviteleri ve oyun açısından hikâye kitaplarında bu konunun işlenmesi ve bu alışkanlığın kazandırılması önemlidir.

Bu araştırma da çocuk hikâye kitaplarında boş zaman değerlendirme ve oyun etkinliklerinin hangi düzeyde ve sıklıkla verildiği belirlenmeye çalışılmıştır.

Konu ile ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında;

Öztürk ve Can, (2013) Öğrencilerin okuduğu kitap türlerine bakıldığında ders dışı en fazla okunan kitap türü hikâye kitaplarıdır.

Devrimci (1993) yaptığı araştırma da her iki cinsiyet ve sosyoekonomik düzeydeki çocukların en fazla roman ve hikâye türünü tercih ettikleri görülmüştür.

Keleş (2006) yaptığı araştırmada; öğrencilerin, (% 34.2)'sinin öykü, (% 28)'inin roman, (% 17.8) çizgi roman, (% 10.4)'ünün diğer kitapları, (% 9.7)'sinin ise şiir okumaktan hoşlandığını ifade etmektedir.

Dağlıoğlu ve Çakmak (2009) da hikâye kitaplarının metin ve resimlerindeki şiddet ve korku öğelerinin incelenmesi amacıyla yaptığı araştırmada, şiddet öğelerine % 8 oranında rastlandığı ve bunların nispeten hafif düzeyde şiddet unsurları olduğu; korku öğelerine ise %11 oranında rastlandığını tespit etmişlerdir.

Dirican ve Dağlıoğlu (2014) tarafından 3-6 yaş grubu çocuklarına Türk yazarlar tarafından yazılmış resimli hikâye kitaplarının bazı temel değerler açısından incelenmiştir.

Bulut ve Kuşdemir (2013) Tübitak tarafından yayınlanan çocuk kitaplarının içerik özelliklerinin incelenmesi, adlı çalışmada, yayınlanan 8-10 yaş grubu çocuk kitaplarındaki tema ve konuların çocukların özelliklerine uygun olduğu; dil ve anlatım bakımından anlaşılabilir ve okunabilir olduğu görülmektedir. Kitaplarda çocuğa kazandırılmak istenen duygu ve düşünce ile anlatılan konuların uyumlu olduğu söylenebilir.

Çınar (2009) tarafından yapılan bir araştırmada çocuk hikâye kitaplarında bulunması gereken özellikleri incelemiş; yenilikçi, yaratıcı, eleştirci, demokratik, özgür düşünceli insanlar model olarak sunulmalıdır. Kitaplarda üretken ve verimli çalışmaya yatkın, sağlıklı bir kişilik oluşturmaya özen gösterilmelidir. Erdemli, uygar, nazik, değişim ve gelişmeye açık bir kişilik oluşturulmasına, yurt, ulus sevgisi ve ulusal değerler işlenmelidir. Kitapta, yaşamayı sevdiren ve bağlılığı artıran, dünyanın güzelliğini yansıtan, doğayı koruyucu bir yaklaşımla konular işlenmelidir. Kitaplar, çocuğun güven, sevgi, iyilik, güzellik, cesaret, hoşgörü, sorumluluk, gerçeklik gibi duygularının gelişmesine yardımcı olmalıdır. Çocukların doğa ve hayvanlara olan sevgi ve merakı göz önünde bulundurulmalıdır. En önemlisi de okunan her kitap çocuklara okuma zevk ve alışkanlığı kazandırıcı olmalıdır. Unutulmamalıdır ki, İnsanlar çocukken etkilenecek okudukları kitapları unutmazlar şeklinde ifade etmiştir.

Materyal ve Metot

Bu çalışma çocuk hikâye kitaplarında boş zaman ve oyun temalarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma, survey (tarama-betimleme) modeli kullanılarak yapılmıştır. Tarama modeli, var olan durumu aynen resmetmeyi (Karasar, 1995) esas almaktadır. Bu model, geçmişte var olmuş veya halen var olan durumu olduğu gibi betimleyen araştırma modelidir. Bu çalışmada, yayınlanan ve özellikle okul ve halk kütüphaneleri tarafından kullanılan hikâye kitaplarındaki boş zaman ve oyun temalarının mevcut durumun resmedilmesi planlanmıştır.

Araştırmada, yayınevlerinin 1996-2017 yılları arasında yayınlanmış 100 hikâye kitabının boş zaman ve oyun açısından incelenmesi amacıyla bir değerlendirme formu oluşturulmuştur. Veriler, uzman incelemesi yöntemi ile toplanarak resmedilmeye çalışılmıştır.

Örneklem

Araştırmanın evreni, ilköğretim çocukları için yazılan çocuk kitaplarıdır. Örneklemi ise bu eserler arasından seçilen toplam 100 kitap oluşturmaktadır. Bu çalışmada, 1996 ile 2017 yılları arasında basılmış olan, çocuk hikâye kitapları incelenmiştir. İnceleme için araştırmacılar tarafından üzerinde ilkokul çocuklarına yönelik olarak hazırlanmış ve eğitim kurumları tarafından halen kullanılmakta olan hikâye kitapları kolay ulaşılabilirlik yöntemi ile seçilerek araştırma kapsamına alınmıştır.

Çalışmada, Elazığ ilinde halk kütüphanesinde ve bazı ilköğretim okullarında ki kitaplıklarda bulunan çocuk hikâye kitapları taranmıştır. Örneklem gurubunu oluşturan hikâye kitaplarının 89' yerli 11' i yabancı yazarlar tarafından kaleme alınan hikâye kitaplarıdır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, hikâye kitaplarının boş zaman ve oyun öğeleri açısından incelenebilmesi için konu ile ilgili Türkçe ve İngilizce kaynaklara ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu araştırma sonucunda ilgili kaynaklarda yapılan inceleme sonucunda hikâye kitaplarındaki boş zaman ve oyun öğelerinin belirlenmesine dönük herhangi bir resmi ölçüt olmadığı görülmüştür.

Araştırmanın güvenirliği açısından alan uzmanlarının araştırmacılar ile toplantı yaparak tüm süreçleri sözel olarak uzmanlara aktardıkları veri toplama aracını ve ulaştığı verileri göstererek kendi yaklaşımlarının ve düşünme biçimlerinin geçerliğinin birlikte değerlendirdiği “uzman incelemesi” stratejisi benimsenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2006; Dağlıoğlu ve Çakmak 2009).

Bu amaçla, hikâye kitaplarının metin kısımlarının boş zaman ve oyun bakımından incelenebilmesi için bir değerlendirme formu oluşturulmuştur.

Hazırlanan değerlendirme formu, üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde Kitabın yayın yeri, yılı, yayın evi gibi genel özellikleri yer alırken ikinci bölümde metinlerde boş zaman ve 3. bölümde ise metinlerde oyun öğelerini sorgulayan maddeler yer almaktadır.

Değerlendirme formunda hangi aktivitenin kaç defa yapıldığından çok hangi boş zaman aktivitelerinin ve hangi oyunların yapıldığı değerlendirilmiştir.

Bulgular

İlköğretim çocuklarına yönelik olarak hazırlanmış hikâye kitapları içerisinde boş zaman ve oyunlarla alakalı olan temalar verilmiştir.

Tablo 1):Hikâye Kitaplarının Kitap Adı, Yazar, Yıl, Yayınevi, Sayfa, Boş Zaman Aktiviteleri Ve Oyun Temasına Göre Dağılımı

N O	KİTAP ADI, YAZAR, YIL, YAYIN EVİ, SAYFA	BOŞ ZAMAN AKTİVİTELERİ	OYUN
1	Vefalı At- Sara Gürbüz Özeren-2012- Damla Yay-48	-Masal Ve Askerlik Anıları -Çevre Bilinci	-Oyuncaklarla Oynamak
2	Bilgin Amca Ve Uçan Balon- Öykü Zeren- 2010- Polat Kitapçılık-16	-Doğa Yürüyüşü	
3	Palyaço Okulu- Mavisel Yener-2013- Bilgi Yayın Evi-23	-El İşi	
4	Şarkılı Bahçe- Münevver Oğan-2011- Yeni Umut Y.- 20	-Gezmek -Hayvan sevgisi	
5	Kimsecikler Yok Mu?-Yaprak Meral- 2011- Can Sanat Yay.-33		Saklambaç
6	Güneş İle Kovalamaca- Arife Gülemin- 2005- Yeni Asya Yay.-48	-Yürüyüş -Yardımlaşma	Saklambaç
7	Yolcu İle Ayı- Ekrem Batur Musanoğlu- 2006- Kök Yay.- 18	-Yürüyüş	
8	Uzaydan Gelenler- Sara Gürbüz-2012-Damla Yay.- 48	-Balık Tutmak -Yürümek -Uyumak -Masal Anlatmak	-Evcilik Oynamak
9	Dinazor Teri- Nefise Atçakarlar-2011- Timaş Yay- 24	-Yürümek -Okulu Sevdirmek	
10	Fareli Köyün Kavalcısı- Anomin-2005-Yakamoz-10	-Müzik Aleti Çalmak -Yürüyüş	
11	Sevimli Balık Yunus-Nurdan Damla-2010- Nesil Çocuk Yayıncılık-16	-Doğum Günü Kutlama Arkadaşlarla Takılma - Toplumsal Kurallar	
12	Doğum Günü Kutlu Olsun- Sevda Yüksel-2016- Yuva Yayınları-64	-Doğum Günü Kutlamak	-Evcilik Oyunu -Bilgisayar Oyunu
13	Toprak ve Yağmur- Melike Tamsoy-2016- Yuva Y-64	-Masal Okumak -Ödev Yapmak	
14	Selimin Mavi İncisi- Hikmet Ulusoy-2011- Çilek Kitapları-22		
15	Sıkıldım- Olcay Güner-2015- Elif Yayıncılık-24	-Resim Yapma -Süs Eşyaları Yapma	-Taş Kaydırmaca -Tavla Oynama
16	Masal Güzel İsimler - İzzet Oral-2016- Yuva Yayınevi- 64	-Kitap Okumak -Şiir Yazmak -Gezi, kamp -Günlük Tutmak - 23 Nisan -Tatile Çıkmak	-Saklambaç -Salıncakta Sallanmak
17	Yaban Kuyuları- Hüseyin Demirkapı- 2008- Zambak Yay-40	-Kır Gezintisi -Hayvan Sevgisi	
18	Özür Dilemeli Nasıl Dilemeli - İffet Oval-2016- Yuva Yayınevi-64	-Alışveriş Yapmak -Kitap Okumak	-Kar Topu Oynamak
19	Hobi Bahçesi- Nazan Özen- 2016- Yuva Yayınevi- 64	-Televizyon İzlemek - Bilgisayara takılmak -Yaşlılara Masal Anlatmak	-Bilgisayar oyunu
20	Aslanın Sırrı - Demirhan Kadioğlu- 2008- Hepsi Çocuk Y.-10	-Gezintiye Çıkmak -Yüzme	-Macera Oyunu
21	İyilik Yap Denize At- Mehmet Teber-2008- Hepsi Çocuk Y-10	-Balık Tutmak -Düğüne Katılmak	-Yarışmaya Katılmak
22	Tavus Kuşu-Mehmet Teber-2008- Hepsi Çocuk Y-10	-Dağ Yürüyüşü -At Binmek -Düğüne Gitmek -Dinlenmek	
23	Evladın Böylesi- Mehmet Teber- 2008- Hepsi Çocuk Y- 6	-Seyahat Etmek -At Binmek -Şiir Okumak (Mani)	-Kusur Oyunu

24	Dilencinin Rüyası – Mehmet Teber- Hepsi Çocuk Y.- 2008-6	-Alışveriş Yapmak	
25	Konuk At- Abdurrahman Kas- 2015- Akvaryum Yay.- 16	-Doğa Yürüyüşü -Hayvan Sevgisi	
26	Sürüden Ayrılan Kuzucuk- Müzeyyen Özgül- 2017- Yuva Yay.16	-Doğa Yürüyüşü -Hayvan Sevgisi	
27	Tilki İle Tavşan - M. Orhun Buğrahan -2010- Zambak Yay- 56	-Avlanmak -Kaya Tırmanışı -Şarkı Söylemek -Masal Anlatma -Doğum Günü Kutlama	-Çocuk Oyunları
28	Futbol Masalı- Öznur Kalındır-2010- Coşkun Yay.-12	- Ark ilişkileri (Dostluk) -Fair Play	
29	Sporcu Fil Bobo- Öznur Kalındır-2010- Coşkun Yay- 12	-Kitap Okuma -Kaykay -Televizyon İzleme -Gezi	
30	Kartal İle Baykuş- Jean De Lafontaine- 2010- Gönül Yayınları-16	-Sohbet Etmek	
31	Hayvanlar İş Başında- Öznur Kalındır- 2010- Coşkun Yayınları-12	-Yürüyüş -Koşu -Tabiat Sevgisi	
32	Dut Yemiş Bülbül- Yakup Kavaş-2008- Zambak Yay-56	-Tabiatta Gezmek -Milli Kültür -Ağaç Sevgisi	
33	Dans Eden Balıklar- Ülkü Duysak- 2016- Yuva Yay.- 64	-Yardımlaşma -Hayvan Sevgisi -Doğum Günü Kutlama	
34	Çoban İle Kral- Mahmut Orhan Buğrahan-2008- Zambak Yay-56	-Bahçe İşleri –Eğlenmek Yardımlaşma - Gezi Etkinliği Hayvan Sevgisi	
35	Periler Diyarı- Melike Tansoy-2008- Yuva Yayınevi-48	-Tarihi yerleri Gezi - Şarkı Söylemek -Fotoğraf Çekmek -Arkadaş Edinmek -Gezi Etkinliği - Hayvan Sevgisi	Beş Taş Oyunu
36	Baba Penguenin Fedakarlığı- Sara Gürbüz Özeren- 2012- Damla Yayınevi-48	-Gezmek -Avlanmak -Etik Değerler -Beceri Geliştirme	
37	Tuhaf Kaplan- Kemal Seyit-2012- Nar Yayınları- 17	-Gezmek -Şarkı Söylemek -Oyun Oynamak -Tabiat Sevgisi	
38	Aburlup Cuburlup Tumburluplar - Meltem Erinçmen- 2013- Çikolata Yayınları-16		
39	Korsan - Feride İlgin- 2015- Ferfir Yayıncılık- 48	-Grup etkinliği	
40	Küçük Kırangıç- Turgay Arıçioğlu- 2009- Ünlü Yay-16		-Oyun Oynamak
41	Kıralık Canavar- Andreas Steinhöfel- 2015- Tudem Yay-104	-Müzik Dinlemek -TV İzleme (film) -Seyahat	
42	Al Takkeli Dev İle Mor Takkeli Dev- Ayla Çınaroğlu-1996- Uçan Balık Yayıncılık-32	-Balık Avlamak -yüzmek (su aktiviteleri)	
43	Çınarın Feryadı- Sana Gürbüz Özeren-2012- Damla Yayınevi-44	-Alışveriş Yapmak -Masal Anlatmak -Bahçe İşleri - Hayvan Sevgisi	
44	Altın Kanatlı Top Çin- Ayla Çınaroğlu- 2009- Uçan Balık Y.-80	-Doğada Yürüyüş	
45	Berber Masalı- Ayla Çınaroğlu-2008- Uçan Balık Y.-32		
46	Atatürk Olmak- Aytül Akal-2012- Uçan Balık Y.- 24	-Kitap Okumak -Araştırma Yapmak	
47	Açgözlü Kurt- Sara Gürbüz Özveren-2012- Damla Y-48	-Avlanmak -Seyahat Etmek	

48	Ellerimdeki Kelimeler- Benedicte Gourdon-2012- Desen Yay-32	-Resim Yapmak -Hayattan Zevk Almak	-Oyun Oynama (oyuncaklarla)
49	Duygunun Doğum Günü Armağanı - Betül Avunç-2008- Kültür Yay-72	-Orman Gezintisi -Sosyal ilişkiler (hediyeleşme)	
50	Denize Düşen Denizkızı - Çiğdem Gündeş-2008- Tudem Yay-48	-Arkadaş Edinme - Yardımlaşma -Beceri Geliştirme	
51	Obur Prenses- Çiğdem Gündeş- 2008- Tudem Yay-36	-Dans Etmek -Yürüyüş	-Oyuncaklarla Oynama
52	Bilmecenin İzinde Maceranın Peşinde- Dursun Ege Göçmen- 2011- Tudem Yay-120	-Ders çalışma -Kütüphane- -Toplumsal Kurallar -Dayanışma	
53	Ben Kırmadım- Sara Gürbüz Özeren- 2012- Damla Yay-47	-Kitap Okumak -Ders Çalışmak - Televizyon İzlemek -Etik Değerler	-Saklambaç
54	Bisiklet Yarışçıları- Ferda İzbudak Akıncı- 2014- Tudem Kültür Y.-160	-Bisiklet Sürmek -Ders Çalışmak	-Bisiklet Yarışı
55	Küçük Ressam - Hamdullah Köseoğlu- 2011- Özyürek Yayınevi- 48	-Resim Yapmak	
56	Büyük Annem Cebimde- İva Frochazkova- 2017- Tudem Yayınları- 160	-Uçurtma Yapma -Sorumluluk -Empati -Aile İlişkileri	-Parkta Oyun
57	Bayan Pimpirik- İclal Dikici- 2014- Kök Yay-110	-Piyano Çalmak -Sosyal İlişkiler -Etik Değer	
58	Maskeli Kıraca - Fidan Çobanoğlu Kaplan-2010- Top Yay-54	-Balık Tutmak -Resim Yapmak -Dayanışma -Hayvan Sevgisi	
59	Buzdan Köprüler Eridi- Gülnar Kandeyer – 2012- Berkay Yay- 48	-Bahçe Sulama -Çiçek Toplama -Balık Avlama	
60	Kuş Yuvası- Leyla Fidanay- 2009- Ata Yay- 57	-Gözlem Yapma -Dayanışma -Hayvan Sevgisi	
61	Deniz Yıldızı Kayası Arkadaşım Balina- Kelly Mckain- 2012- Kültür Yay-48	-Yüzme -Şarkı Söyleme -Balık Tutma	
62	Ahmethan'ın Rüyası- Arife Kalender- 2014- Neziher Yay- 40	-Şarkı Söylemek -Yürüyüş Yapmak -Hayvan sevgisi	
63	Pıtırık İle Mızımız- Anomin- 2004- Ata Yay- 32	-Toplumsal Kurallar	
64	Sıkı Dostlar- Emine Yalçın Tuğrul- 2004- Ata Yay- 60	-Ark İlişkileri - Grup Çalışması - Yaratıcılık -Hediyeleşmek - Dostluk	
65	Hayat Ağacı- Sara Gürbüz Özeren- 2012- Damla Yay- 47	-Bahçe İşleri -Ders Çalışmak ve Araştırma -Hayvan Sevgisi	
66	Kralın Yeni Giysileri - Selver Sağlam- 2008- Berkay Yay- 64	-Öğüt Vermek	
67	Kirli Mikrop İle Zararlı Mikrop- Adnan Özveri – 2008- Phoenix Yay-48	-Araştırma Yapmak (Bilgisayar)	
68	Korkunç Gölge- Mavisel Yener- 2011- Tudem Yay- 31	-Gözlem Yapmak	
69	Nene Hatun- Sara Gürbüz Özeren-2012- Damla Yay-48	-Gül Yetiştirmek, -Şarkı Söylemek -Ev İşleri -Seyahat Etmek	-El İşi Oyunları
70	Ev Korsanı- Nurgül Ateş- 2011- Çizmeli Kedi Y.- 48	-Yemek Yapmak -Gökyüzünü Seyretmek	-Harita Oyunu
71	Karadaylak- Afet Ilgaz- 2006- Salıncak Yay-48	-Avlanmak -Müzik Aleti Çalmak	
72	Kahraman Kedi Zıp Zıp Pirelere Karşı - Alberto Pez- 1997- Marsik Kitap-16	-Kitap Okuma -Araştırma Yapma	
73	İp Bacaklı Uzaylı Çocuk - Aytül Akar-1997- Uçan Balık Y.- 16	-Uzay Seyahati	

74	Güneşin Öfkesi- Sara Gürbüz Özeren- 2012- Damla Yay- 48	-Sebze Toplama -Seyahat Etmek -Hayvanları Beslemek -	-Hayvanlarla Oyun Oynamak
75	Kemancı Ayı Masalı- Fatih Erdoğan- 2007- Mavi Bulut Y.-63	-Müzik aleti çalma (Keman)	
76	Eğlenceli Alışveriş- Ayşen Oy- 2004- Epsilon Yay- 16	-Alışveriş Yapmak -Resim Yapmak	
77	Tembel Kedi Jose- Fransziska Biermann- 2017- Hep Kitap Yay- 36	-Beceri Geliştirme	-Futbol Oynama
78	Yavru Fino- Rafet Sutuğlu-2010- Çalışkan Yay-48	-Kitap Okuma -Ev İçi Etkinlikler -Sorumluluk Almak	
79	Ananemin Kedileri Sevda Yüktel- 2008- Yuva Yayınevi-64	-Tabiat Yürüyüşü -Balık Tutmak -Kitap Okumak	
80	Ferfene- Rafet Sutuğlu- 2008- Çalışkan Arı Y.- 48	-Toplumsal kuralları öğr. -Hayvan Sevgisi	-Salıncak
81	Hayal- Melike Tansoy-2008- Yuva Yay-63	-Kitap Okumak -Fotoğraf Çekmek -Şarkı Söylemek - Hikaye Anlatmak -Tatile Gitmek -Hayvan Sevgisi	
82	Su Bebekleri- Charles Kingsley- 2010- Sıradışı Yayınları- 48	-Yardım Severlik Duygusu -Sosyal Sorumluluk -Hayvan Sevgisi	
83	Derebahçe Köyü- Rafet Sutuğlu-2008- Murat Yay-48	-Avcılık - Büyüklerin Sohbetleri -Tabiat Sevgisi - Ev Ziyaretleri	
84	Bilim Sanatlı Haz- Rafet Sutuğlu- 2008- Murat Yay- 48	-Şarkı Söylemek -Müzik Aleti Çalmak -Sosyal Sorumluluk Proje -Kursa Katılmak -Akraba Ziyareti	-Oyuncaklarla Oynamak
85	Canım Hırcacım- Nazan Özcan-2010-Yuva Yay- 64	-Parkta Gezmek -Ders Çalışmak -Dini Bayramlar -Hasta Ziyareti -Hayvan Sevgisi -Dans Etmek	-Kör Ebe - Saklambaç -Dokuz Taş -Seksek- Salıncak
86	Kaval Çalan Balıkçı- Orhan Buğrahan-2008- Zambak Yay-56	-Müzik Aleti Çalmak -Hayvan Sevgisi -Doğa Sevgisi	
87	Bencil Devin Bahçesi- Ali Olgar- 2014- Gönül Yay- 64	-Şarkı Söylemek -Doğa Sevgisi -İnsan Sevgisi	-Bahçede Çocuk Oyunları
88	Sinbad'ın Maceraları- Mustafa Doğru-2016- Yumurcak Yay- 16		
89	Cemile Sağlıklı Yaşamayı Öğreniyor- Yasmin Bradley- 2014- Kaknüs Çocuk Yayınevi- 14	-Bisiklet Sürmek -Ata Binmek	
90	Heidi - Johanna Spyri- 2017- İskek Yayınları- 120	-Doğa Yürüyüşü -Dans Etmek	Saklambaç
91	Küçük Kemancı - Eleanore H. Partem-2017- Özyürek Yayınevi-72	-Müzik aleti çalmak -Resim Çizmek	
92	Robin Hood- Howard Pyle-2017- İskek Yay- 80	-Paylaşım Yapmak (bilgisayar)	
93	Dağınık Emre'nin Rüyası- Sara Gürbüz Özeren - 2012- Damla Yayınevi- 48	-Avcılık -Doğa Yürüyüşü -Hayvan Sevgisi -Akraba Ziyaretleri	-Kör Ebe Oyunu -Futbol Oyunu
94	Çılgın Palyaço İle Çişiş - Devrim Altay- 2012-Ata Yay- 32	-Kitap Okumak -Sirke Gitmek (eğlenmek)	
95	Yolculuk- Önder Karçıga-2011- Morpa Yayıncılık-32	-Fotoğraf Çekmek -Gezmek -Yardımlaşma	-Oyuncaklarla Oynamak
96	Yuvasız Kalan Hayvanlar- Devrim Altay- 2010- Ata Yay- 32	-Balık Beslemek -Hayvanat Bahçesi -Doğa Sevgisi	
97	Deniz Yaz Kampında- Aydoğan Yavaşlı- 2012-	-Kamp Yapmak -Fotoğraf	-Tavla Oynamak

	Bulut Yay- 32	Çekmek -Tekne Gezisi - Arkadaş Edinme	
98	Mızımız Arı- Hülya Serbest-2007- Şule Çocuk Y.- 16	-Gezmek -Dayanışma-Paylaşmak	
99	Harf Küpleri- Gülnar Kandeyer- 2010- Berkay Yay-16	-Kitap Okumak	-Harf Küpleriyle Oynamak
100	Sevimli Fil Fin Fin- Rabia Kandıra- 2007- Meneviş Yayınları- 16	-Parka Gitmek -Gezmek -Dayanışma	-Seksek Oyunu

Tablo 1' e göre boş zaman aktiviteleri olarak belirtilen aktiviteler taranan eserler içerisinde 6 kitapta görülmemiştir. Kalan 94 kitap içerisinde farklı seviyelerde ve sayılarda boş zaman aktiviteleri belirlenmiştir.

Tablo 1' de Oyun teması olarak ise taranan kitaplar içerisinde 66 adet kitapta oyun temasını içeren aktiviteler görülmemişken, 34 adet kitapta çeşitli seviyelerde ve sayılarda oyun aktiviteleri belirlenmiştir.

Boş Zaman Aktiviteleri

İncelenen çocuk hikaye kitaplarına bakıldığında boş zaman olarak belirlenen aktiviteler tablo 2' de verilmiştir.

Tablo 2):Hikâye Kitaplarının içerisinde geçen boş zaman aktivitelerinin dağılımı

Aktiviteler		Aktiviteler	
Kitap Okumak -Ödev Yapmak	22	Televizyon İzlemek	4
Hayvan Sevgisi	20	Fotoğraf Çekmek	3
Doğa Yürüyüşü-Yürüyüş	19	Düğüne Gitmek	3
Gezmek	16	Dans Etmek	3
Avlanmak (Balık Tutmak)	13	Milli Ve Dini Bayramları Kutlamak	3
Tabiat Sevgisi Kazandırmak	10	Bilgisayara Takılmak-Oynamak	3
Yardımlaşma Yapmak-Yardımlaşma Duygusu	9	Yüzmek	3
Arkadaşlarla Takılmak-Arkadaş Edinmek	9	At Binmek	3
Sosyal İlişkileri Geliştirmek	9	El İşi	2
Toplumsal Kuralları Öğrenme	9	Uyumak -Dinlenmek	2
Müzik Aleti Çalmak-Dinlemek	8	Gökyüzünü İzleme-Uzayı İnceleme	2
Seyahat Etmek-Tatile Çıkmak	8	Şiir Yazmak-Okumak	2
Şarkı Söylemek	8	Bisiklet Kullanmak	2
Bahçe İşleri	7	Eğlenmek-Hayattan Zevk Almak	2
Masal Anlatmak- Hikaye- Askerlik Anıları	7	Süs Eşyaları Yapmak	1
Beceri Geliştirme	6	Kaykay	1
Resim Yapmak	6	Okulu Sevme	1
Fair Play	5	Kütüphaneye Gitmek	1
Arkadaş-Ev-Komşu Ziyareti	5	Günlük Tutmak	1
Ev İçi Aktiviteler-Aile İlişkisi	5	Uçurtma Uçurmak	1
Doğum Günü Kutlamak	4	Koşu	1
Alışveriş Yapmak	4	Kaya Tırmanışı	1

Tablo 2' de 'kitap okumak' incelenen eseler içerisinde çocuklara verilmek istenen ve sıklıkla yapılan boş zaman aktivitesi olarak görülmektedir.

Tablo 2' de 'hayvan sevgisi kazandırmak, acımak, onları korumak ve yardım etmek' gibi duyguları kazandırmak 2. En yüksek oranla sıralanmaktadır. Bu aktiviteler bir boş zaman aktivitesi olarak görülmektedir.

Tablo 2' de 'doğa yürüyüşü ve yürüyüş' aktivitesi 3. En yüksek oranlarla geldiği belirlenmiştir.

Tablo 2' de bir boş zaman aktivitesi olarak 'gezmek' aktivitesi 4. En yüksek oranla sıralanmıştır. Kısa mesafeler alışveriş merkezlerini gezme gibi aktiviteler sıralanmıştır.

Tablo 2' de 'balık tutmak, ava gitmek' 5. En yüksek oranla yapılan boş zaman aktiviteleri olarak sıralanmıştır.

Tablo 2' de 'tabiat sevgisi kazandırmak, tabiatla olmak' 6. En yüksek oranla sıralanmıştır. Tabiat ve doğa ile iç içe olmak, dinlenmek ve gezmek bir boş zaman aktivitesi olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 2' de 'Yardımlaşma Yapmak-Yardımlaşma Duygusu, Arkadaşlarla Takılmak-Arkadaş Edinmek, Sosyal İlişkileri Geliştirmek, Toplumsal Kuralları Öğrenme' aktiviteleri 7. En yüksek oranlarla sıralanmıştır.

Tablo 2' de 'Müzik Aleti Çalmak-Dinlemek, Seyahat Etmek-Tatile Çıkmak, Şarkı Söylemek' de yapılan aktiviteler içerisinde 8. Sırada yer alan boş zaman aktiviteleri olarak sıralanmıştır.

Tablo 2' de 'Bahçe İşleri ile uğraşmak, Masal Anlatmak- Hikaye- Askerlik Anıları anlatmak' yapılan aktiviteler içerisinde 9. Sırada yapılan aktivitelerdir.

Tablo 2' de 'Beceri Geliştirme, Resim Yapmak' gibi aktiviteler 10. sırada yapılan boş zaman aktiviteleridir.

Tablo 2' de 'Arkadaş-Ev-Komşu Ziyareti yapmak, Ev İçi Aktiviteler-Aile İlişkisi, Fair Play duygusunu aşılama' gibi yapılan aktiviteler 11. Sırada yer almaktadır.

Tablo 2' de 'Televizyon İzlemek, Doğum Günü Kutlamak, Alışveriş Yapmak' gibi yapılan aktiviteler 12. sırada yer alan aktivitelerdir.

Tablo 2' de 'Fotoğraf Çekmek, Düğüne Gitmek, Dans Etmek, Milli Ve Dini Bayramları Kutlamak, Bilgisayara Takılmak-Oynamak, Yüzmek, At Binmek' gibi aktiviteler 13. Sırada yer alan boş zaman aktiviteleri olarak belirlenmiştir.

Tablo 2' de 'El İşi, Uyumak-Dinlenmek, Gökyüzünü İzleme-Uzayı İnceleme, Şiir Yazmak-Okumak, Bisiklet Kullanmak, Eğlenmek-Hayattan Zevk Almak' gibi aktiviteler 14. Sırada yer alan ve boş zaman aktivitesi olarak yapılan aktivitelerdir.

Tablo 2' de 'Süs Eşyaları Yapmak, Kaykay, Okulu Sevme, Kütüphaneye Gitmek, Günlük Tutmak, Uçurtma Uçurmak, Koşu, Kaya Tırmanışı' gibi aktiviteler taranan kitaplar içerisinde yer alan ve boş zaman aktivitesi olarak yapılan ve sadece 1 yerde geçen aktiviteler olarak belirlenmiştir.

Oyun aktiviteleri

İncelenen çocuk hikâye kitaplarına bakıldığında oyun olarak belirlenen aktiviteler tablo 3 de verilmiştir.

Tablo 3):Hikâye Kitaplarının içerisinde geçen oyun aktivitelerinin dağılımı

Oynanan Oyunlar			
Saklambaç Oynamak	7	Körebe Oyunu	2
Oyuncaklarla Oynamak	7	Tavla Oynamak	2
Salıncakta Sallanmak	3	Kusur Oyunu	1
Hayvanlarla Oyun Oynamak	2	Bisiklet Yarışı	1
Seksek Oyunu	2	Harflerle Küp Oyunu	1
Parkta Oyun Oynamak	2	Çocuk Oyunları	1
Futbol Oyunu	2	Harita Oyunu	1
Yarışmaya Katılmak	2	Taş Kaydırmaca	1
Evcilik Oyunu	2	Kartopu Oynamak	1
Beş Taş ve Dokuz Taş Oyunu	2	Macera Oyunu	1
Bilgisayar Oyunu	2	El İşi Oyunları	1

Tablo 3’ de yer alan ve oyun aktivitesi olarak yapılan ‘Saklambaç ve Oyuncaklarla Oynamak’ en yüksek oranlarda yapılan oyunlar olarak görülmektedir.

Tablo 3’ de ‘Salıncakta Sallanmak’ oyunu, bir boş zaman aktivitesi olarak yapılan ve 2. Sırada en yüksek oranla yapılan bir aktivitedir.

Tablo 3’ de ‘Hayvanlarla Oyun Oynamak, Seksek Oyunu, Parkta Oyun Oynamak, Futbol Oyunu, Yarışmaya Katılmak, Evcilik Oyunu, Beş Taş Oyunu-Dokuz Taş Oyunu, Bilgisayar Oyunu, Körebe Oyunu, Tavla Oynamak’ gibi oyunlar, taranan kitaplar içerisinde sadece 2 eserde geçen oyunlar olarak belirlenmiştir.

Tablo 3’ de ‘Kusur Oyunu, Bisiklet Yarışı, Harflerle Küp Oyunu, Çocuk Oyunları, Çocuk Oyunları, Harita Oyunu, Taş Kaydırmaca, Kartopu Oynamak, Macera Oyunu, El İşi Oyunları gibi oyunlar taranan kitaplar içerisinde sadece 1 eserde geçen oyunlar olarak görülmektedir.

Genel Değerlendirme ve Sonuç

Hikâye kitapları çocukların eğitiminde vazgeçilmez bir araç olarak kullanılmaktadır. Bunun için çocukların yaşları, gelişim özellikleri, ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlanmış nitelikli hikâye kitapları büyük önem kazanmaktadır.

Yapılan araştırmalarda, öğrencilerin ders kitabı dışında en çok hikâye kitabı okuduğu görülmüştür (Öztürk ve Can, 2013). Gönen ve Arkadaşlarının (2004) yaptığı araştırmada hem alt hem de üst sosyo-ekonomik düzeydeki sınıf öğrencilerinden hem kızların hem de erkeklerin en fazla roman ve hikâye türünü tercih ettikleri, erkeklerin çizgi romanı kızlardan daha fazla okudukları görülmüştür. Bu sınıf düzeyinde dahi en çok hikâye edici türdeki metinlerden oluşan kitaplar okunmaktadır.

Yapılan bu araştırmada çocuk hikâye kitapları boş zaman ve oyun aktiviteleri açısından incelenmiştir. Yayınlanmış olan 100 hikâye kitabının incelenmesi sonucunda;

Taranan eserler içerisinde boş zaman olarak belirtilen aktiviteler 6 kitapta görülmemiştir. Kalan 94 kitap içerisinde farklı seviyelerde ve sayılarda boş zaman aktiviteleri belirlenmiştir. İncelenen eserlerde boş zaman teması olarak en yüksek oranlarda kitap okumak, hayvan sevgisi, doğa yürüyüşü-gezi, ava gitmek, tabiat sevgisi- tabiatta gezmek, yardımlaşma ve sosyal ilişkiler,

arkadaşlık ilişkileri, müzik aleti çalma ve şarkı söyleme, resim yapmak gibi etkinliklere yer verildiği tespit edilmiştir.

Taranan kitaplar içerisinde oyun teması olarak ise 66 adet kitapta oyun temasını içeren aktiviteler görülmemiştir, 34 adet kitapta çeşitli seviyelerde ve sayılarda oyun aktiviteleri belirlenmiştir. İncelenen eserlerde oyun teması olarak ta saklambaç, oyuncaklarla oynama, salıncak, hayvanlarla oyun oynamak, parkta oyun oynamak, futbol, seksek oynamak, evcilik, bilgisayar oyunu oynama, beş taş oyunu, kör ebe oyunu yer verildiği tespit edilmiştir.

Çocuklar için hazırlanan kitaplarda boş zaman aktivitesi olarak ele alınacak aktivitelerde çeşitlilik fazla görülse de çocuk oyunlarına düşük oranlarda yer verildiği tespit edilmiştir.

Öneriler

Çalışmadan elde edilen bulgular ışığında şu öneriler sunulabilir:

İncelenen çocuk hikâye kitapları içerik özellikleri bakımından çocukların ihtiyaçlarına ve özelliklerine uygun olmalıdır. Çocuk hikâye kitapları okul ve sınıf kitaplıklarında daha çok yer almalıdır. Çocuk yayınlarına ilişkin çalışan resmi-özel kurum ve kuruluşlar, sivil toplum örgütleri, yayınevleri ve alan uzmanlarının bir araya gelerek “çocuk yayını ölçütleri” oluşturması ve basılan yayınların bu ölçütlere uygun olup olmadığını denetleyen bir “komisyon” kurması gerekmektedir. Hikâye kitaplarının boş zaman aktiviteleri ve oyun açısından zenginleştirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Ataseven, F. ve İnandı, Y. (2000). Çocuk Kitaplarının Çeşitli Yönleriyle İncelenmesi. Yayına Hazır: Sedat Sever. 1.Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu, (Sorunlar ve Çözümler Yolları) Ocak- 2000, (187-206). Ankara: Ankara Üniv. Eğitim Bil. Fak. ve Tömer Dil Merkezi Yay.
- Beyazova, U. (2006). Kitap Çocuk İlişkisi. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. Ankara Üniversitesi Bildiri Kitabı, 533-535.
- Bulut P., Kuşdemir Y., (2013). Tübitak Tarafından Yayınlanan Çocuk Kitaplarının İçerik Özelliklerinin İncelenmesi, Volume 8/12 Fall 2013, p. 215-226, Ankara.
- Brannon, D. (2008). Character Education- A Joint Responsibility. Condensed from Kapa Delta Pi Record, 44(Winter 2008), 62-65.
- Çınar, İ. (2009). "Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Bazı Özellikler" Eğitim Dergisi. Sayı: 22, Mart.
- Dağlıoğlu H.E. ve Çakmak Ö.Ç.(2009), 'Okul Öncesi Çocuklarına Yönelik Yayınlanan Hikâye Kitaplarının Şiddet ve Korku Öğeleri Açısından İncelenmesi', Türk Kütüphaneciliği 23, 3, 510-534
- Demircan, C. (2006). Tübitak Çocuk Kitaplığı Dizisindeki Kitapların Dış Yapısal ve İç Yapısal Olarak incelenmesi. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(1), 12-27.
- Dirican R., Dağlıoğlu, H. E., (2014). 3-6 Yaş Grubu Çocuklarına Yönelik Yayınlanan Resimli Hikâye Kitaplarının Bazı Temel Değerler Açısından İncelenmesi, Cumhuriyet International Journal of Education-CIJE e-ISSN: 2147-1606 Vol 3 (2), 44- 69

- Devrimci, H. (1993). İlkokul 5. Sınıf Çocuklarında Okuma Alışkanlığının İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gönen, M., Katrancı, M., Uygun, M. ve Uçuş, Ş. (2011). İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerine Yönelik Çocuk Kitaplarının, İçerik, Resimleme Ve Fiziksel Özellikleri Açısından İncelenmesi. Eğitim ve Bilim, 36(160), 250-265.
- Hazar, M. (1996). Benden Eğitimi ve Sporda Oyunla Eğitim. Ankara: Tubitay Yayınları.
- Karasar, N. (1995). Araştırmalarda Rapor Hazırlama. Ankara: Alkım Yayınevi
- Karatay, H. (2011). Transfer Of Values İn The Turkish And Western Children's Literary Works: Character Education İn Turkey. Educational Research and Reviews, 6(6), 472-480.
- Karaküçük S. (1999). Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme, Bağırhan Yayınevi, Ankara.
- Keleş, Ö. (2006). İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinde Kitap Okuma Alışkanlıklarının İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi.
- Kocaba, İ. (1999). Çocuk Kitabı Seçim Kriterleri Ve 1997 Yılına Kapsayan Bir Değerlendirme. Yayımlanmamış Y. L. Tezi, Hacettepe Ün. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kuran, Ş.B.(2011) Çocuk Edebiyatı ve Kültür Eğitimi İlişkisi. 3.Ulusal Çocuk Ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Kitabı, 05- 07 Ekim 2011, Ankara Üniversitesi Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Uygulama ve Araştırma Merkezi.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2007b). Oyun Etkinliği-I. Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2007c). Oyun Etkinlikleri-II. Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi. Ankara.
- Öztürk, E, Can, I . (2013). İlköğretim 5.Sınıf Öğrencilerinin Elektronik Kitap Okumaya İlişkin Görüşleri. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 171 (171) , 137-153
- Uzmen, S. ve Mağden, D. (2002). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Altı Yaş Çocuklarının Prososyal Davranışlarının Resimli Çocuk Kitaplar İle Desteklenmesi. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 15, 193-2012.
- Ulutaş A. (2011), Okul Öncesi Dönemde Drama Ve Oyunun Önemi, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Issn: 1308-9196 Yıl: 4 Sayı: 6, Haziran.
- Poyraz, H. (2003). Okul Öncesi Dönemde Oyun ve Oyuncak. Anı Yayıncılık. Ankara.
- Sever, S. (2002). Çocuk Kitaplarına Yansıtılan Şiddet (Milli Eğitim Temel Yasası Ve Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Bağlamında Bir Değerlendirme), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 35(1-2), 26-37.
- Sevinç, M. (2004). Erken Çocukluk Gelişimi ve Eğitiminde Oyun. İstanbul: Yayıncılık Matbaası.
- Tekin, H. (2005). Çocuk Edebiyatında Şiddet Korku Ve Sevgi Üçgeni, Hece Edebiyat Dergisi, 104-105(Ağustos-Eylül), 304-306.

- Tel M. (2007). Atatürk'ün Beden Eğitimi ve Spora Bakışı, Fırat Üniversitesi, Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi. Elazığ.
- Yavuzer, H. (1998). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yaylı ve Ark. (2014). Rekreasyona Giriş, Detay Yayıncılık, Ankara
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. 6. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık San. Tic. A.Ş.
- Zivtci, F. (2006) Çocuk Kitaplarında Kahramanın Yeri Ve Önemi. 2.Ulusal Çocuk Ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Kitabı, s.189-200. 04-06 Ekim 2006.Ankara